

saavidt, at de selv kunne søge Kundskaberne, hvor de findes. Ere de først vakte og ere komne til at se, at der er Noget, der er værd at leve for, saa forstaa de ogsaa efterhaanden at søge Kundskaberne, hvor de findes. Der gives ved Litteraturen og ved mangeartede Møder rig Leilighed til at erhverve sig Kundskaber, naar man blot har begyndt at opfatte, at der er Noget, hvortil man har Brug for Kundskaberne. Jeg hørte ikke, at den ærede Ordfører i Anledning af Bevillingen til de uformuende Højskoleelever tilspøiede Noget om, at Understøttelseerne vare uddelte flere Steder altfor sent. Jeg veed meget vel, at det er imod den høitagtede Ministers Onske, thi han paalagde udtryffeligt Soleradaet sidste Aar at faaedem uddelt betids, men ikke desto mindre ere Bedkommende først i August eller September Maaned blevene satte i Kundskab om, at de vilde faae Understøttelse, og det er temmelig sent, eftersom Anmodningen fra den høitagtede Minister, saavidt jeg husker, udgik i Slutningen af April eller i Begyndelsen af Mai. Jeg haaber, at den høitagtede Minister fremdeles vil have sin Opmærksomhed henledt paa dette Punkt. Endvidere er jeg ikke i og for sig imod, at Portionerne ere af forskjellig Størrelse. Jeg kan gjerne indrømme, hvad der saa ofte er blevet sagt i disse Dage, at der er ingen absolut Forskiel mellem Formuende og Uformuende, at der er en jevn Overgang mellem begge, og at det derfor kan være rigtigt, at der er en Overgang, saa at Portionerne variere fra 60 Rd. og f. Ex. ned til 40 Rd., men jeg synes, at de blive vel smaa, naar de gaa ned til 15 a 20 Rd., og i alt Fald ere de for smaa, naar de kun kunne faas under Betingelse af, at Højskolen skal søges enten hele Vinteren eller hele Sommeren. Jeg haaber ogsaa, at den høitagtede Kirke- og Undervisningsminister, som jo har en saa varm Interesse for disse Sager, vil have sin Opmærksomhed henvendt paa dette Punkt. Jeg kan ikke andet end glæde mig ved, at Posten til Seminaristers, Skolelæreres og Folkehøjskolelæreres videre Udbannelse er betydelig forøget; thi om der end er flet et Feilgreb et eller andet Sted, hvad der jo aldrig vil kunne undgaas, saa er det dog vist, at netop denne Bevilling hører velsignelsesrige Frugter baade for Almuefolkene og ikke mindst for Højskolerne og maatte ogsaa for Borgerkolerne. Det forekommer mig rigtignok, at det ærede Medlem for Thisted Amts 4de Valgkreds (Schjöring) var noget let at tilfredsstille, idet han var meget vel tilfreds med, at Nedsættelsen for den botaniske Have var 20,000 Rd., men han tilspøiede ikke, at det kun var med Hensyn til Stakit og Glas, at Nedsættelsen var flet, saa at det jo altsaa væsentlig kun var en Udsættelse. Det forekommer mig, som sagt, at det ærede Medlem har været noget let at tilfredsstille, saameget mere som han selv

hørte til det Flertal, der i Samlingen 1870—71 vel gik med til at give Ministeren en Bevilling af 25,000 Rd., hvad Mindretallet ikke vilde, men dog med Opfordring til at fremkomme med nye Planer, efter hvilke Udgiften kunde blive noget mindre end 325,000 Rd. Det ærede Medlem er nu særdeles vel tilfreds med, at der ikke dengang ffete Nedsættelse, men at Beløbet endog er gaaet op til 370,000 Rd.; det forekommer mig saaledes, at han er saare nøisom. Jeg stemte ogsaa fra første Færd af mod Bevillingen af de 25,000 Rd., fordi det allerede dengang var min Overbevisning, at man ikke alene ikke vilde komme ned under denne Sum, men at den vilde blive overskreden. Hvad der end ellers kan ansøres til Forsvar for dette store Haveanlæg, kan jeg dog i det Hele taget ikke tro, at det just er nogen videre Økonomisk Maade, hvorpaa man er gaaet frem, eftersom vi ere et lille Folk, og der er Saamange af dem, der skulle betale Pengene, der have daarlig Raad dertil, jeg tror ikke, at det under disse Forhold just var meget rigtigt at bevilge mellem 3—400,000 Rd. til Anlag af en botanisk Have.

Dinesen: Da Ordføreren igaar omtalte den Oversigt, der staar i Epibsen for Betænkningen til den Paragraf, vi her behandle, nemlig Udgifterne under Kultusministeriet, sagde han, at der saa en bestemt Tendents i denne Oversigt, nemlig den, at man vilde vise, at det var med Urette, naar Rigsdagen blev besyldt for at være for knap med Hensyn til Bevillingen af de Midler, der anvendes til aandelige Formaal. Forsaavidt nu denne Oversigt ikke havde nogen anden Tendents end denne, da skulde jeg ikke have havt det Allermindste imod den; men den har tillige en anden, nemlig den, at vise Berettigelsen til at inddrage forskellige af de Midler, der i § 21 findes opførte, i Statskassen og ophæve deres Karakter som separate Fonds. Det er dette, jeg er imod. Forsaavidt det Onske, den ærede Ordfører og de, der stemme med ham, nære, kun gik ud paa, naar de tale om en parlamentarisk Kommission, at komme til at undersøge det høiere Undervisningsvæsen i det Hele, da skulde jeg ikke være derimod; thi naar vi f. Ex. se hen til, at der er mange Mænd, der gaa ud i Landet som Præster og som theologiske Studerende, der saa godt som ikke have hørt Forelæsninger paa Universitetet, men have hjulpet sig igennem ad anden Vej, saa beviser dette, at der er nogle Mangler tilfede ved Universitetet, som i høj Grad trænge til at afhjælpes, og naar vi ligeledes se, at hver Elev ved Sorø Akademi koster denne Anstalt omtrent 500 Rd. aarlig, saa viser dette ogsaa, at disse Midler langt fra komme til en saa frugtbar Anvendelse, som de vilde kunne komme ved at anvendes paa anden Maade. Det ærede Medlem for Thisted Amts 4de Valgkreds (Schjöring)